

**UCHWAŁA NR XVIII/143/20
RADY GMINY BRODNICA**

z dnia 16 października 2020 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2025

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r., poz. 713), art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019r., poz. 1507 z późn. zm.¹⁾) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020r., poz. 218) Rada Gminy uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Brodnica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Tomasz Nowakowski

¹⁾ zmiany tekstu jednolitej wymienionej ustawy zostały ogłoszone w DZ.U. z 2019 r. poz. 1622, poz. 1690 i poz. 2473

Załącznik do uchwały Nr XVIII/143/20

Rady Gminy Brodnica

z dnia 16 października 2020 r.

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2021–2025**

Brodnica, październik 2020

A handwritten signature in blue ink, consisting of several stylized, overlapping strokes.

Rozdział I

Podstawa prawna

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Brodnica ma charakter długofalowy. Działania programu obejmują lata 2021–2025. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom. Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne: ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218), ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 z późn.zm.), ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 1277 z późn. zm.).

Rozdział II

Informacje ogólne

1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Polityka państwa od kilkunastu lat wspiera działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy. Efektem tych działań jest powstawanie gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W latach 2016 -2020 był realizowany poprzedni program przeciwdziałania przemocy, którego efektem było zmniejszenie występowania tego negatywnego zjawiska, w związku z tym, poniższy program jest kontynuacją poprzedniego programu.

Próbą podjęcia celowych, zamierzonych oraz jednolitych działań na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218). Ustawa ta została uchwalona w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. W ten sposób zrobiony został pierwszy krok ku podniesieniu świadomości społecznej w zakresie zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie. Nadano działaniom z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ramy prawne, podnosząc tym samym rangę zadań realizowanych przez instytucje rządowe, samorządowe i pozarządowe.

2. Różnica między agresją a przemocą

W definicjach agresji i definicjach przemocy przedstawionych w literaturze tematu zauważa się pewne właściwości wspólne tych dwóch pojęć: przemoc i agresja są działaniami intencjonalnymi, przemoc i agresja naruszają prawa i dobra osobiste jednostki, przemoc i agresja powodują zawsze jakieś skutki. Tym co je odróżnia jest przede wszystkim rozkład sił między stronami. O przemocy mówimy wówczas, gdy jedna ze stron ma zdecydowaną przewagę nad drugą stroną. Agresja natomiast jest to zachowanie zachodzące w procesie interakcji między ludźmi, posiadające tło interpersonalne skierowane przeciwko innym osobom lub rzeczom, przybierające formę ataku, w wyniku którego wyrządza się krzywdę natury fizycznej, werbalnej, moralnej. Nie każde zachowanie agresywne prowadzi do stosowania przemocy. Przemoc jest pewnym rodzajem wywierania wpływu na proces myślowy, zachowanie lub stan fizyczny osoby, bez jej przyzwolenia. Celem stosowania przemocy jest aktywne wywieranie wpływu w niepożądany sposób na osobę krzywdzoną, aby zmusić ją do postępowania zgodnie z wolą sprawcy przemocy.

3. Zjawisko przemocy w rodzinie.

Na zjawisko to można spojrzeć z różnych punktów widzenia, przyjmując perspektywę społeczną, indywidualną lub systemową. Perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat

sprawcy. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Ten podział, daje szeroki obraz tego zjawiska i wskazuje na konieczność współdziałania wielu instytucji, których działania przyczynią się do pomniejszenia tego zjawiska.

Istnieje wiele stereotypów myślenia na temat przemocy w rodzinie. Jednym z nich jest twierdzenie, że przemoc występuje wśród rodzin zagrożonych marginalizacją społeczną, że rodziny o dobrym statusie społecznym nie borykają się z tym problemem. Innym stereotypem panującym i mocno zakorzenionym w społeczeństwie jest przekonanie, iż przemoc to wyłącznie sprawa rodziny i nie należy się w tę sprawę zagłębiać i ingerować.

Przemocą w rodzinie określane jest każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

W celu uzyskania możliwie pełnego obrazu sytuacji przemocy wygląda ona następująco :

4. Pełny obraz aktów przemocy:

- 1) pierwszy akt przemocy, jaki sobie ofiara przypomina;
- 2) ostatni;
- 3) najgorszy lub jednego z najgorszych;
- 4) typowy.

5. Rodzaje przemocy:

- 1) przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia;
- 2) przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności;
- 3) przemoc psychiczna / emocjonalna/ – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia

własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu;

4) przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy;

5) zaniedbanie – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie postrzegania własnej osoby, czy osoby sprawcy.

6. Adresaci Programu.

Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Brodnica doznających przemocy i stosujących przemoc, oraz profilaktycznie do środowisk zagrożonych występowaniem przemocy.

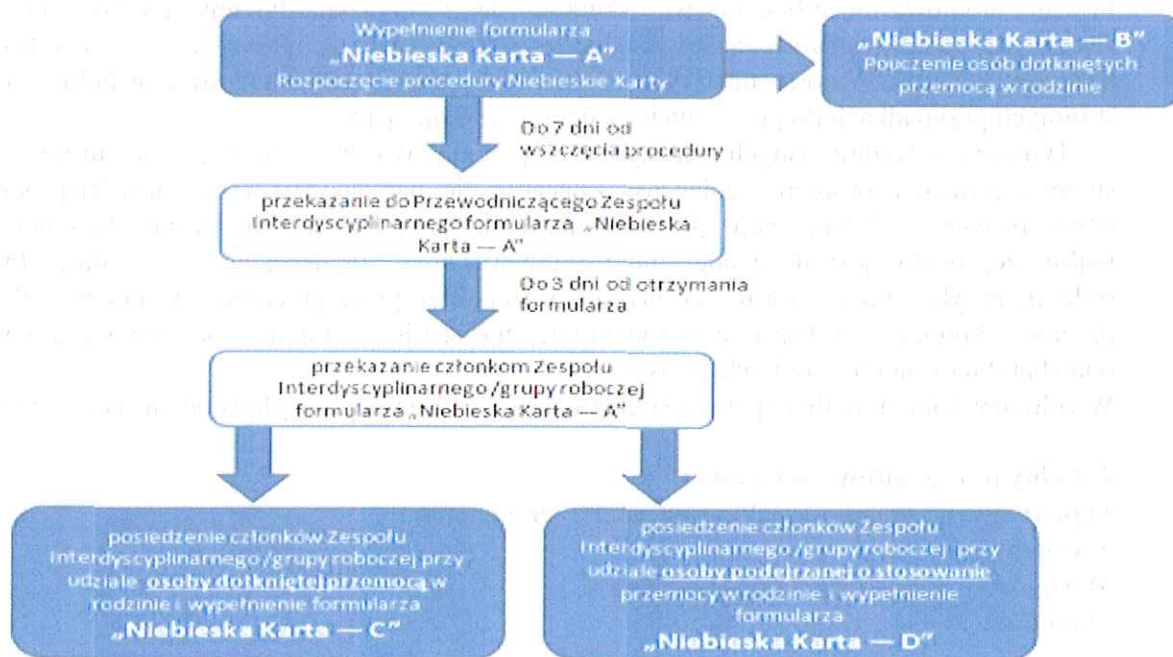
7. Realizatorzy Programu.

Koordynatorem programu jest Wójt Gminy Brodnica. Głównymi realizatorami programu są: Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, powołane grupy robocze, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, gminne placówki oświatowe. Partnerami w realizacji programu są: Sąd Rejonowy w Brodnicy, Prokuratura Rejonowa w Brodnicy, Komenda Powiatowa Policji w Brodnicy, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe i parafie.

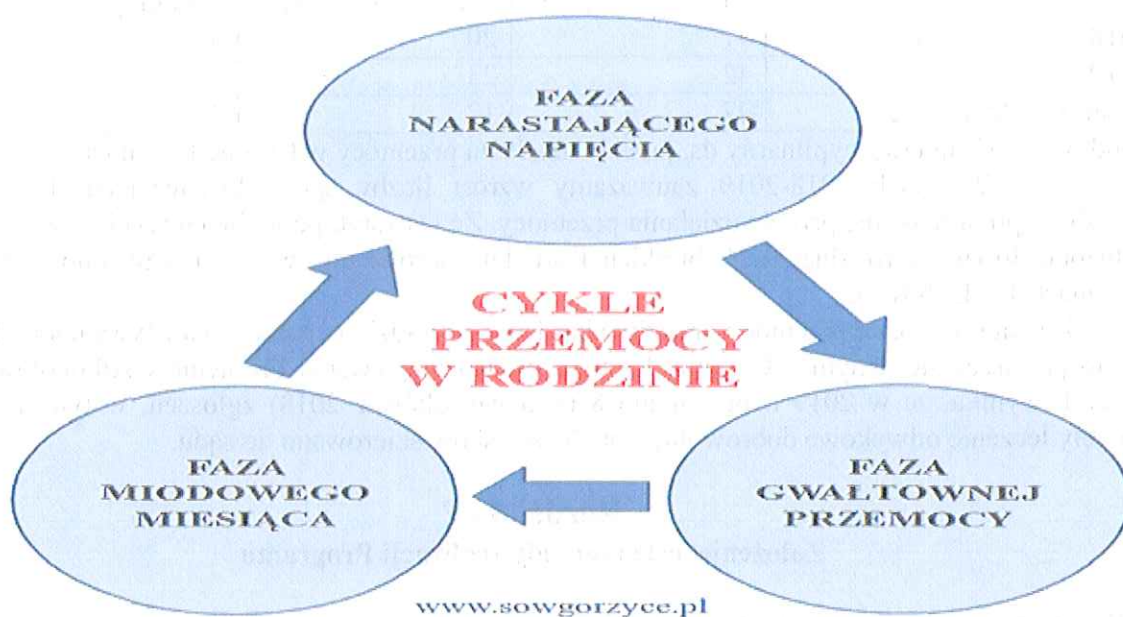
Rozdział III

Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Brodnica

1. Procedura Niebieskiej Karty.

Cykle przemocy

Źródło : <https://zso.ozimek.pl/print/184/4473/6555>

2. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie. Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym nie łatwo się rozmawia, a który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Oficjalne statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy, a problematyka przemocy jest traktowana, jako sprawa wstydliva, drażliwa i skrywana w czterech ścianach domu.

1) Informacje na temat ilości bezrobotnych w Gminie Brodnica w latach 2018 – 2020 .

Rok	Liczba mieszkańców Gminy Brodnica	Liczba osób bezrobotnych ogółem w Gminie Brodnica	Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku	Liczba osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku
2018	8646	206	30	176
2019	8786	193	32	161

Źródło: PUP w Brodnicy oraz UG w Brodnicy

Na dzień 31.12.2019 r. Gmina Brodnica liczyła 8786 mieszkańców. Z analizy powyższych danych wynika, że liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych z Powiatowym Urzędzie Pracy w 2019 r. wynosiła 193 z czego zaledwie 32 osoby pobierały zasiłek dla bezrobotnych, to znaczy, że zaledwie niecałe 16,5 % ogółu bezrobotnych w Gminie Brodnica to osoby, które pobierają zasiłek dla bezrobotnych.

2) Ilość prowadzonych spraw przez Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rok	Liczba posiedzeń Zespołu	Liczba prowadzonych procedur Niebieskiej Karty	Liczba Zakończonych procedur Niebieskiej Karty	Skierowanie sprawy do Prokuratury Rejonowej w Brodnicy
2018	3	41	20	3
2019	5	42	23	1
I półrocze 2020	2	27	17	2

Źródło: Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w Gminie Brodnica.

W latach 2018-2019 zauważamy wzrost liczby spraw kierowanych do Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy. Ze statystyk policyjnych wynika, że w 2019r. założono 30 (w 27 rodzinach) Niebieskich Kart. Dla porównania w 2018r. założono 39 (w 33 rodzinach) takich Kart.

Z uwagi na to, że przemoc w rodzinie bardzo często idzie w parze z nadużywaniem alkoholu warto przyrzeć się danym z Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z których wynika, że w 2019 r. otrzymano 8 (+ 5 wniosków z 2018) zgłoszeń, w tym 4 osoby podjęły leczenie odwykowe dobrowolne oraz 6 wniosków skierowano do sądu.

Rozdział IV

Założenie, cele i metody realizacji Programu

1. Podstawowymi założeniami programu jest:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy,
- 3) edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

2. Cele główne i szczegółowe programu.

cele programu	
cele główne	cele szczegółowe
1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy	1) edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy, 2) propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy, 3) wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promującego zachowania nieagresywne, 4) dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków
2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie	1) izolowanie sprawców od ofiar, 2) udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych, 3) przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc, 4) kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Brodnicy o obowiązek leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu
3) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie	1) udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w

	ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalnych ośrodkach wsparcia, 2) udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy, 3) rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”, 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia
--	--

Rozdział V

Monitoring i finansowanie Programu

1. Monitorowanie realizacji Programu.

W celu zapewnienia prawidłowego wykonywania programu prowadzony będzie systematyczny monitoring określonych przez program działań. Poprzez monitoring możliwe będzie obserwowanie poszczególnych działań, ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za realizację programu oraz zgodność założonych celów z osiąganymi efektami.

2. Finansowanie Programu.

Środki finansowe na realizację Programu pochodzą ze środków własnych ujętych w budżecie Gminy Brodnica oraz ze źródeł zewnętrznych.

